NORAKSTS
Lieta Nr.133029607
SKA-021/2009

S P R I E D U M S

Rīgā 2009.gada 16.aprīlī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore V.Krūmiņa
senatore J.Briede
senators J.Neimanis

piedaloties *J.K.* un viņa pilnvarotajam pārstāvim Ivaram Kazākam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *J.K.* saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, sakarā ar *J.K.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 30.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 30.maijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par to, ka plkst.2.25 Salaspilī pa Enerģētiķu ielu virzienā uz ēku Enerģētiķu ielā 23 *J.K.* vadīja transportlīdzekli, atrodoties alkoholisko dzērienu ietekmē ar alkohola koncentrāciju asinīs 1,39 promiles.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2007.gada 13.jūnija lēmumu *J.K.* atzīts par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts ar naudas sodu Ls 400 un administratīvo arestu uz 5 diennaktīm, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz vienu gadu. Lēmums citstarp pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Izvērtējot lietas materiālus, pie administratīvās atbildības saucamās personas paskaidrojumus un liecinieku liecības, secināms, ka *J.K.* ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā paredzēto pārkāpumu. Minēto apliecina administratīvā pārkāpuma protokols, policistu ziņojumi, medicīniskās pārbaudes protokols, *D.S.* un *E.J.* liecības.

[2.2] Kritiski vērtējams *J.K.* arguments, ka viņš nav vadījis automašīnu, būdams alkohola reibuma stāvoklī, jo to neapstiprina lietas materiālos esošie pierādījumi un liecinieka *D.S.* un *E.J.* liecības. Šo argumentu apstiprina liecinieces *Ņ.Ļ.* liecības, taču tās vērtējamas kritiski, jo lieciniece ir draudzīgās attiecībās ar pārkāpēju, tādēļ viņas attieksme pret izskatāmās lietas apstākļiem var nebūt objektīva. Turklāt *Ņ.Ļ.* liecībās ir pretrunas ar *J.K.* paskaidrojumiem attiecībā uz *J.K.* draugu nogādāšanu mājās.

[2.3] Konkrētajā gadījumā priekšroka dodama policijas darbinieka *D.S.* un *E.J.* liecībām. Šīs liecības ir konsekventas un atbilstošas ziņojumiem. Lietā nav pierādījumu, ka policijas darbinieki būtu ieinteresēti konkrētajā lietā vai būtu neobjektīvi un nekompetenti administratīvā pārkāpuma konstatēšanā. Policijas darbinieku liecībām piedodama liela ticamības pakāpe, jo nevienam no viņiem iepriekš nav bijusi saistība ar *J.K.*

[2.4] Administratīvā pārkāpuma protokolā kļūdaini norādīts laiks, kad *J.K.* vadīja automašīnu, proti, plkst.2.25. Tā kā policijas darbinieku ziņojumos norādīts, ka automašīnu *J.K.* vadījis plkst.2.45, un administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts uz šo ziņojumu pamata, uzskatāms, ka pieļauta pārrakstīšanās kļūda, kas nevar novest pie nepareiza lietas iznākuma.

[3] Izskatījusi lietu sakarā ar *J.K.* apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa atstājusi negrozītu pārsūdzēto lēmumu. Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojusies Rīgas rajona tiesas tiesneses lēmuma motivācijai. Papildus norādīti tālāk minētie argumenti.

[3.1] Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādīto apstākli, ka medicīniskā pārbaude veikta plkst.6.29, bet administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts plkst.7, norādāms, ka administratīvā pārkāpuma protokolu sastāda par administratīvo pārkāpumu, proti, pēc tam, kad ir konstatēts administratīvais pārkāpums. Tā kā šajā gadījumā, lai konstatētu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta trešajā daļā minēto pārkāpumu, nepieciešams konstatēt alkohola koncentrāciju asinīs, administratīvā

pārkāpuma protokols tiek sastādīts, pamatojoties uz medicīniskās pārbaudes rezultātiem.

[3.2] Tiesas sēdē nopratinātā liecinieka *V.Z.* liecībām nav dodama priekšroka attiecībā pret rajona tiesas sēdē nopratināto liecinieku – policistu liecībām, jo atšķirībā no minēto policistu liecībām, kuru liecības apstiprina citi lietā esošie dokumenti, liecinieka *V.Z.* liecības neapstiprina citi lietā esošie materiāli. Turklāt liecinieka *V.Z.* liecība, ka notikums noticis Salaspilī, Skolas ielā, ir pretrunā gan ar policistu liecībām un lietas materiāliem, gan ar *J.K.* paskaidrojumiem, kuros kā notikuma vieta norādīta Salaspils, Enerģētiķu iela. Minētās pretrunas dēļ ir apšaubāma liecinieka atrašana pēc sludinājuma avīzē, kurā lūgts atsaukties lieciniekus notikumam Salaspilī, Enerģētiķu ielā.

[4] Par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu *J.K.* iesniedzis kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa pārkāpusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 272.pantu. Administratīvā pārkāpuma esamības konstatācijai ir būtiski noskaidrot, kura persona ir vadījusi transportlīdzekli. Policijas darbinieki neaizturēja *J.K.*, apturot transportlīdzekli, kad viņš būtu atradies pie automašīnas stūres, bet gan sēdošu automašīnā.

[4.2] Pārkāpts Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumu Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" 4.punkts. Pārbaude valsts ekspertīžu centrā Hospitāļu ielā 55, Rīgā veikta plkst.6.29, administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts plkst.7, kaut gan protokolā norādīts, ka pārkāpums izdarīts plkst.2.25, tātad pārkāpjot divu stundu termiņu.

Motīvu daļa

[5] Ceļu satiksmes likuma 43.^{5}pants, kā arī Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumi Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" (turpmāk – Noteikumi Nr.15) paredz kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājam konstatē alkohola koncentrāciju.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.^{5}panta pirmo daļu, lai konstatētu alkohola reibumu, Valsts policijas darbinieki ir tiesīgi pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja

izelpoto gaisu ar šim nolūkam paredzētu mēraparātu, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām, vai nogādāt transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē šādas pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas, ka viņš ir alkohola reibumā, bet izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt tās rezultātiem; kārtību, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā, nosaka Ministru kabinets.

Atbilstoši Noteikumu Nr.15 4.punktam, ja transportlīdzekļa vadītāja pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā nav iespējams veikt vai ja transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt pārbaudes veikšanai vai tās rezultātiem, darbinieks izdara attiecīgu ierakstu šo noteikumu 8.punktā minētajā protokolā un attiecīgo personu divu stundu laikā nogādā tuvākajā šo noteikumu 1.pielikumā minētajā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Senāts jau iepriekš ir atzinis (*sk., piemēram, 2009.gada 2.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-47/2009 7.punktu*), ka no minētajām tiesību normām izriet, ka alkohola reibuma konstatēšanai vispirms ir jāmēģina veikt transportlīdzekļa vadītāja pārbaude ar mēraparātu alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā (alkometru). Savukārt medicīniskā pārbaude ir pieļaujama tikai tad, ja vienlaicīgi pastāv minētajās tiesību normās noteiktie priekšnoteikumi, proti, 1) ja ir pamatotas aizdomas, ka transportlīdzekļa vadītājs ir alkohola reibumā, un 2) izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt pārbaudes veikšanai vai tās rezultātiem.

[6] Administratīvās apgabaltiesas spriedumā (*šeit un turpmāk ņemot vērā arī Rīgas rajona tiesas tiesneses lēmumā norādītos motīvus, kuriem apgabaltiesa pievienojusies*) nav vērtēts fakts, ka lietas materiālos nav Noteikumu Nr.15 8.punktā paredzētais transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols, kā arī minēto noteikumu 14.punktā paredzētais policijas darbinieka izsniegtais nosūtījums uz medicīnisko pārbaudi, kas ir pamats medicīniskās pārbaudes veikšanai. Administratīvā apgabaltiesa arī nav vērtējusi faktu, ka alkohola koncentrācijas mērījumi ar portatīvo ierīci alkohola koncentrācijas noteikšanai (alkometru) veikti nevis notikuma vietā, bet gan ārstniecības iestādē (*sk. lietas 6.lapu*). Noteikumu Nr.15 13.punktā ir paredzēts, ko ietver *medicīniskā pārbaude*, tostarp 13.3.apakšpunkts paredz alkohola lietošanas fakta *laboratorisku noteikšanu* un medicīniskās pārbaudes rezultātu fiksēšanu normatīvajos aktos par alkohola pārbaudes kārtību noteiktajā pārbaudes protokolā, nevis mērījumus

ar portatīvo ierīci alkohola koncentrācijas noteikšanai, kas tiek izmantota notikuma vietā.

Administratīvā apgabaltiesa arī nav vērtējusi faktu, ka pretēji Noteikumu Nr.15 4.punktā paredzētajam ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes alkohola ietekmes noteikšanai *J.K.* nogādāts vēlāk nekā divu stundu laikā no notikuma brīža.

[7] Tiesai, izskatot lietu pēc būtības, bija jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā bija ievēroti procesuālie noteikumi alkohola koncentrācijas pārbaudes veikšanai, un gadījumā, ja tie nav ievēroti, jāizvērtē, vai tas ir atzīstams par būtisku procesuālo tiesību normu pārkāpumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Administratīvā apgabaltiesa nav noskaidrojusi un vērtējusi lietā būtiskus apstākļus, tādējādi pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 103.panta otro daļu un 107.panta ceturto daļu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 30.maija spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	senatore	*(paraksts)*	V.Krūmiņa
	senatore	*(paraksts)*	J.Briede
	senators	*(paraksts)*	J.Neimanis

NORAKSTS PAREIZS

Senatore V.Krūmiņa

Rīgā 2009.gada 16.aprīlī